

KIG EFTER GRÆSUKRUDT I VINTERSÆDSMARKERNE NU

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Netop nu er det let at spotte græsukrudt i vintersæden ved en før-høst gennemgang. Det er vigtigt at kende sit græsukrudt, så en målrettet indsats kan planlægges til kommende sæson. Det er også nu, der kan høstes frø til test af resistens.

En lang mild vinter i kombination med tidlig såning har givet optimale betingelser for græsukrudt i vintersæden. I foråret var der en længere periode med nattefrost i april og maj måned, der betød udskydelse af forårsbekæmpelsen af græsukrudt. Hermed blev græsukrudtet for stort til en effektiv bekæmpelse. Det betyder, at der netop nu ses mange marker med græsukrudt, der er synligt med frøbærende aks eller top over afgrøden.

Det er vigtigt at kende sit græsukrudt. I billedserien til slut i dokumentet vises de forskellige græsukrudt, der er mest aktuelle som problemukrudt.

Italiensk rajgræs findes mange steder. Den kraftige plante genkendes på, at der er stak på småaksene. Italiensk rajgræs er kendetegnet ved meget tidlig vækst i foråret, hvilket gør, at den ofte er kraftig ved bekæmpelsestidspunktet i foråret. Derfor er den særlig udsat for resistensudvikling af forårsanvendte midler. Almindelig rajgræs er knap så kraftig en plante og uden stak på småakset.

Billede 1. Italiensk rajgræs i vinterhvedemark.

Agerrævehale er kendetegnet ved sit tætte aks, som kan betegnes som en cylinderformet dusk. I flere regioner er antallet af agerrævehale i markerne meget voldsom, og den kræver også rettidig behandling for god effekt. Alligevel ses ofte genskud i de behandlede marker. Derfor er agerrævehale lige så udsat for resistens udvikling som italiensk rajgræs. Agerrævehale starter ofte i små pletter, men spredes hurtigt til hele marken.

Væselhale er et snigende problem i flere marker. Den har en evne til at skjule sig i akshøjde, og ses dermed ikke "fra vejen". Den fremstår som en spinkel plante med sit lange tynde aks. Den er et problem i vintersæds- og frøavlssæds kifter. Kemisk bekæmpelse er vanskeligt. Da den gemmer sig i afgrøden, kommer den ofte bag på mange, og ses først som et problem, når hele marken eller store områder er inficeret og har taget magten over afgrøden.

Gold hejre findes ofte langs skelkanter og få meter ind i marken og i foragre. Gold hejre har et åbent aks, der let forveksles med flyvehavre. Ofte kan en målrettet indsats ske med Broadway ved randbehandlinger i forårets ukrudtsbekæmpelse.

KORTLÆGNING AF UKRUDT

Det er vigtigt at få et godt overblik over omfanget af græsukrudt i markerne. Udfør derfor en før-høst gennemgang af dine marker nu. Her skabes overblik over hvilke græsser, der findes i marken. Det gør det muligt at tilrettelægge en strategi, hvor der enten skal vårsæd i marken eller bekæmpelsesstrategien tilpasses. Ved en gennemgang af marken kan Farmtracking anvendes, hvor nyopståede pletter i marken eller områder med græsukrudt kan plottes som et hotspot med beskrivelse af problemet. Hermed huskes, hvilket græsukrudt der findes i marken, når sprøjteplanen til foråret skal udarbejdes. Du kan oprette hotspots gratis i Farmtracking App. Alternativt kan medbringes et markkort, hvorpå det noteres.

[Se video på SEGES TV](#)

Når markerne gennemgås, er det også vigtigt at tage stilling til kvikproblemer i marken. Her kan der noteres, om marken skal behandles med glyphosat før høst i kornafgrøder, der ikke er til konsum eller fremavl. Der henvises til artiklerne: [bekæmpelse af kvik og rodukrudt med glyphosat før høst](#) og [kvikbekæmpelse uden glyphosat før høst i konsumafgrøder](#)

MISTANKE OM RESISTENS KAN UNDERSØGES

Er det tilbageværende græsukrudt blevet behandlet med græsukrudtsmidler med forventet god effekt, men nu står upåvirket tilbage, kan der være udviklet resistens. En undersøgelse udført af

Solvejg Mathiassen fra Aarhus Universitet, Flakkebjerg i 2016 har vist, at hver femte mark med italiensk rajgræs formentlig har resistens. Herbicidresistens i græsukrudt er såkaldt metabolisk resistens, hvilket betyder, at græsukrudtet ikke blot har nedsat følsomhed mod ALS-hæmmere som Broadway og Cossack, men også for ACCase-hæmmere som Topik og Primera Super. På Flakkebjerg udføres resistenstest af græsukrudt. I inspirationsarket "[sådan får ukrudt testet for resistens](#)" beskrives høstmetode, håndtering og bestilling samt pris for en udført test. Ved mistanke om resistens kan marken undersøges ved at kigge ned i bunden af afgrøden. Kan der findes "skeletter" af bekæmpet græsukrudt og der ved siden af står en veludviklet græsukrudt, er der en stor sandsynlighed for begyndende resistens i marken.

SEGES ANBEFALER:

- Gennemgå dine marker og find ud af hvilket græsukrudt, der findes i marken.
- Registrer i enten Farmtracking hotspot eller på et markkort det observerede græsukrudt
- Findes enkeltplanter af græsukrudt, er det vigtigt at afluge dem, så spredning undgås. Særligt agerrævehale findes ofte i starten som enkeltplanter. Planterne skal destrueres som flyvehavre.
- Større pletter kan evt. afslås nu for at minimere frøspredning med mejetærsker.
- Planlæg allerede nu høsten, så frøspredning med mejetærsker ikke sker. Høst inficerede marker for sig selv enten sidst i høstperioden eller sidst på dagen, så mejetærsker kan rengøres efterfølgende. Overvej om inficerede områder i marken kan stå til sidst i sæson og ryddes op den sidste høstdag. Hermed flyttes problemet ikke til nye marker.
- En lille indsats med at lade mejetærsker stå at køre med fuld luft og omdrejninger et par minutter på den inficerede mark efter høst af marken er bedre end ikke at gøre noget.
- Halmpresseren flytter også meget græsukrudt rundt, så planlæg også presning sidst på dagen i græsukrudsbehandlede marker. Det må opfordres til at presseren rengøres grundigt hver dag.
- Ved mistanke om resistens bør resistenstest overvejes
- Lad stub ligge uberørt fra høst og frem til ny såning for at fremme størst muligt henfald af ukrudtsfrø.
- Tag en vurdering af dit sædskifte i samarbejde med din konsulent – om der skal være vårsæd i markerne eller anden vekselafrøde. Og udsæt såtidspunkt til slutning af september, hvis der skal være vintersæd på marker med græsukrudsproblemer.

Yderligere information om håndtering af græsukrudt i nedenstående links:

[IPM – kend til græsukrudt](#)

[Herbicidresistens kan undgås, men det kræver omtanke](#)

[IPM forebyg resistens mod ukrudtsmidler](#)

[Indsats mod italiensk rajgræs – skema til at løse et stort problem](#)

Billede 2. Behandlet mark med Cossack mod ital. Rajgræs. Til højre er der opnået effekt, hvor rajgræs står som "skelet" i bunden af afgrøden, mens en upåvirket ukrudt står lige ved siden af.

Billede 3. Agerrævehale i en plet i marken. Sørg for at få den slået af eller luget bort, så spredning med mejetærsker undgås.

Billede 4. Væselhale gemmer sig i akshøjden på vinterhvede.

Billede 5. Vindaks findes i stort set alle marker med vintersæd, men bekæmpes let med Boxer i efteråret og ALS-midler i foråret. Foto: Svend Erik Pindstrup, Landbo Limfjord.

Billede 6. Gold hejre optræder ofte langs med skelkanter eller foragre i marken.

Billede 7. Alm. rapgræs i vinterhvede. Alm. rapgræs har en "juletræs" lignende top. Den findes ofte i foragre og sammenpløjninger og bekæmpes med Broadway eller Cossack i foråret.

Kontakt din lokale rådgivningsvirksomhed, hvis du vil vide mere om dette emne.